

PÉCSI FIGYELŐ

(PÉCSI HIRLAP.)

Megjelenik hetenként kétszer: **szerdán és szombaton.**

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 6 ft — kr.
 Félévre . . . 3 — —
 Negyedévre . . . 1 — 50
 Egy hóra . . . —, 50
 Egyen szám ára 8 kr.

Kiadóhivatal:
 PÉCSÉTT, Széchenyi-tér 12-ik szám
 (Nádossy-féle ház)
 hová az előfizetések és a lap
 szétküldésére vonatkozó felszo-
 lások intézendők.

Szerkesztői iroda:
 PÉCSÉTT, Széchenyi-tér 12-ik szám,
 hová a lap szellemi részét
 illető minden közlemény
 intézendő.
 Kéziratok vissza nem adatok
Hirdetések
 a kiadóhivatalban vétetnek föl.
 Előfizetések elfogadtnak még
 valamennyi könyvkereske-
 dében.

Egyes számok kaphatók:

Weldinger N. utóda Domján Valentin K. fia (Széchenyi-tér), Engel Lajos (fő-utca), Hochrein József és fia (Széchenyi-tér) **Sóhm Manó** (fő-utca), papir- és könyvkereskedéseiben
 Mindenzen helyeken előfizetések is elfogadtnak.

Néptanítóink anyagi helyzete.

Ők vannak most a soron, ők sűrűn-
 nek-fáradnak a legközelebb megnyíló egye-
 temes tanítógyűlés sikerén s e széleskörű
 mozgalom feljük fordítja az ország figyel-
 met. Ideje is, elég soká hagyták őket
 figyelmen kívül; hadd hallgassák meg hát
 most az ő jogos panaszait — a nép-
 tanítók panaszát.

Nem a városiakról van szó, azok —
 bár szintén rájuk férne valamivel több
 méltányosság — távolról sem állanak oly
 nyomoruságos helyzetben, mint a megye-
 i néptanítók, a kik ép úgy izzadva,
 fáradva, annyi nélkülözés, mellőztetés, sok
 helyütt üldözöttség között, annyi akadály-
 lal való küzdelem mellett is igyekeznek
 megfelelni nagy hivatásuknak s lelkiismer-
 retességgel végzik nehéz munkájukat.

Tagadhatatlan és örvendetes tény,
 hogy mióta hazánk belügyeinek rendezése
 fölött szabad kezet nyert, azóta a tanügy
 óriási lendületet vett. Az intéző körök na-
 gyon jól tudták, hogy csak azon nemzet
 lehet nagy és hatalmas, melynek fiai mű-
 veltek, azért első s legfőbb gondjuk volt
 a népnevelés általánosítása.

Iskolák emelkedtek mindenfelé — az
 állam és az egyes felekezetek nemes ver-
 senyre keltek egymás közt az iskolák föl-
 állításában. Még ugy hiszem sokan lesz-
 nek városunkban, kik visszaemlékeznek
 azon időre, midőn a népnevelés ügyét csak
 egy-két tanító végezte.

És most — alig egy negyed század

mulva — a néptanítók száma meghaladja
 az előbbi tanítók számát tisztesen. Ide
 nem számítva az ipar- és kereskedelmi
 iskolánál alkalmazott tanítókat.

És az iskolák és tanerők ezen ör-
 vendetes gyarapodása nemcsak városunk-
 ban tapasztalható — hanem országszerte.
 És a tananyag még a falusi iskolában is
 oly bőséges és a tudományos ismeretek
 minden ágát fölölelő, hogy a falusi gyer-
 mek, ki az elemi iskolákat jó sikerrel el-
 végezte, bátran okos ember számba megy.
 Mert hát tanul a fizikából, természetrajz-
 ból, számtanból, történelemből és földrajz-
 ból; megismertetik vele a polgári jogok
 és kötelességeket; az egészségtan is
 szükséges tantárgy — aztán meg a nyelv-
 tan stb. szóval a mai kor gyermeke, ha
 a falusi elemi iskolát elvégezte, tehát 12
 éves korában, mindehöz legalább konyit
 valamit.

És ez jól van így; hadd terjedjen az
 általános műveltség!

De még mindez nem elég, legalább
 az országos közoktatási bizottságnak nem,
 mert az oktatási törvényen még változ-
 tatni akar a „kivánalmak” — és az érzett
 hiányokhoz képest. Azt mondják: változ-
 tatni kell a képezdei tanrendszeren; tüze-
 tesebben meg kell szorítani a képező in-
 tététekbe való fölvetelt; több előképzett-
 séget kell követelni a fölveendő növén-
 dékektől stb.

Hát ez mind nagyon szép és üdvös
 dolog lehet, mert most egy néptanítónak,

ha hivatalának meg akar felelni, többoldalú
 képzettséggel kell bírnia, mint régebben
 egy tanárnak, mert a tanár csak a maga
 szakmájában vágó tárggyal foglalkozik, míg
 a szegény falusi tanítónak a tudományok
 minden ágában kell némi jártassággal bírni,
 de nem számítva a kertészetet, házi ipart,
 mert ezek ugyan hasznos dolgok, de nem
 tudományok.

Az országos közoktatási bizottság
 csak egyről feledkezett meg — a mi pedi-
 g szerény véleményünk szerint a fődol-
 g, t. i. a tanítók anyagi helyzetének
 javításáról.

A városokban alkalmazott néptanítók
 díjazásáról nem szólnak, mert az, habár
 nem is valami fényes, de okos beosztás
 mellett mégis módot nyújt a ranghoz illő
 tisztességes életmódra és ruházkodásra,
 de igen szólnak a falusi népközpontnál
 alkalmazott tanítók fizetéséről.

Az országos törvény a községi isko-
 láknál alkalmazott tanítók fizetését 300
 frtban állapította meg. Ez bizony a mai
 viszonyok között szép kevés és éppensé-
 gem áll arányban azon kvalifikációval,
 melyet mai napság egy néptanítótól meg-
 követelünk. De sajnos, hogy igen sok fe-
 lekezeti iskolánál — és ilyen van az or-
 szágbán a legtöbbször — a fizetés még az
 országos törvényekben megállapított fizet-
 ési minimumot sem éri föl . . .

Ily csekély fizetés mellett, mely aztán
 igen sok esetben még rendetlenül is foly
 be — nem lehet csodálni, ha a tanító

A „Pécsi Figyelő” tárczája.

Nyári alkony.

Kikönyökölttem udvarra nyíló kis szobám
 ablakpárkányára. Bágyadt és kimerült voltam:
 nyugalomra vágytam. Csöndes, barátságos nyári
 est volt csillagos, borutlan égbolttal, melyen
 csak itt-ott uszált egy-egy bárányfelhőske. A
 nap már rég aláhanyatlott, de mintha nehezére
 esett volna a válás, busukénk ítt hagyta azt a
 sajtáságos bíborfényt, melyet köpenyill vetek
 magukra az uszálok felhőrongyok.

A mi tágas udvarunkban még nyitásgítt
 az élet. Apró, kaczagó, vidám jószágok cseve-
 teltek, játszadoztak. Hija persze, neszt vettek
 a kis haszontalanok, hogy a zsörtölődő ház-
 mesterné kitette a házból a lábát s nosza van
 láma, futódi, tréfa, kaczagás. Aztán ennek is
 vége lett. A ház mesterné helyett a rozsdadák,
 szakácsnék meg szobaczezusok robbantották
 szét a kis társaságot s vitték haza a siró-rívó,
 kalimpáló kisdedeket. Nem esoda, ha olyan ne-
 hezen válnak meg játékaiktól; hiszen nekik
 még tetszetősebb a való az álomnál . . .

Azt hittem végre-valahára csend lesz. Csa-
 lódtam. Egy kis polgáriista leány veri könyör-
 teleutl a jobb sorsra érdemes billentyűket és
 egy gymnázista fia a földszintről versenyez vele
 — a hamis játékban. A másik oldalról egy
 aranyozó inas harmonikázik, amonnan meg egy
 derék suszterlegény énekl az a gyönyörű nő-
 tát, hogy:

Maros vize folyik csendesen,
 Borulj a keblemre kedvesem . . .

Egy akasztófa himpellér a dorombját veri,
 s mintha mindez nem volna elég, egy macska
 kísértetiesen nyávog a háztetőn.

A szomszédban az én áldott lelkű egykori
 professzoraim talán már javában aluszszák az
 igazak álmát, míg én azon tűnődöm, hirtelen-
 ben az ablakon ugorjam-e alá, vagy cigány-
 kereket bányjak-e bosszuságomban. Végre egy
 tokkal nyugalmasabb percek következnek s én
 üdüléssel egy pohár tej el könyvetek magamot. A
 zongorázó, harmonikázó, fuvolázó, fityűlő, kur-
 jongató és nyávogó virtuózok elhalgatnak és
 fölvaltja édes, sentimentális suttagos épen az
 ablakom alatt. Az udvarló egy derék, jóképű
 legény, ki nappal csirizzel és cipőtálpakkal
 foglalkozik, ilyenkor szép estenden pediglen a

muzsának — azaz hogy pardon! — a tenyeres-
 talpas Zsuzsinak szenteli tres perceit.

Isten a tudója, hogy nem vagyok kíváncsi,
 s csak mint önkéntelen szemlélő voltam tanuja
 a kedélyes tere-ferének, mely alattam folyt le.
 A legény egyik karjával kézzelfogható módon
 ölegette az „ideált”, a konyha megtermett mű-
 vésznökjét s tessék elhinni, a Zsuzsi csak nem
 is szabadott. Biz’ Isten! okosabb, mint egy
 novella hősnője, a ki szive vágya ellenére ta-
 szítja el magától imádóját.

Hébe-korba egy-egy szaltos mondást eresztett
 meg a derék Romeo.

— Te Zsuzsi, hó, igaz-e: Szerelem az
 élet, kéz a jövedelem?

Vihogás, pusizskodás, majd idilly nyögés:
 — Szentem Zsuzska, jobban szeretlek, mint
 a két hetes csirizt.

(Lám, lám, a kaptafánál is teremnek szel-
 lemes ötletek, hasonlatok.)

Majd gyöngéd szerelmi vallomás:
 — Nem adnák oda tudj’ Isten miért!

Hirtelen éles hang stivitett az éjszakában:
 Zsuzsi! Zsuzsi! s az idyll véget ére; csak a
 szomszédból szivárgott ki egy-egy szagattott:
 terringette! a ki lelke van! kőszáló leány! s
 hasonlót díszes epithetonok.

kedvét veszti és keserűségében főlshaját: Quem dii odere, paedagogum fecere, a mit magyarul úgy lehet vissza adni: hogy kit az Istenek gyűlölte, azt tanítóvá tettek.

Magam is ismertem nem egy falusi tanítót, a ki a szó szoros értelmében arczának verejtékével kereste kenyerét, sajtókezüleg munkálván silány földjeit; — még a cséplést is kettécskén végezték kedves élete párájával, mert így legalább nem kellett cséplőrészt adni, több maradt a háztartásra.

Ezen a siralmas állapoton kellene segíteni és a falusi néptanítók fizetését annyira emelni, hogy állásukhoz, műveltségükhöz képest tisztességesen megélhessenek és az anyagi gondoktól mentve legyenek.

A tanító kar értelmiségénél fogva ma már tisztességes állást foglal el a társadalomban. Megkövetelik tőle, hogy külső megjelenése is állásához illő legyen.

Vannak tanítóink között és pedig hála Isten, — igen szép számmal, kik műveltségüket tekintve a kor színvonalán állanak és tudják azt, hogy aki non profitit, az deficit, azaz: ki nem halad, az elmarad — tehát iparkodnak ismereteik körét bővíteni; és feltehető, hogy az ifju nemzedék még több ismeretekkel megrakodva, még szélesebb tudományi látkörrel bírva fog kilépni a tanítóképezdekből.

Már most a 300 frtos vagy még kevesebb fizetésből hogyan szerezzék meg a további fejlődésére szükséges szakkönyveket, hisz az alig futja tisztességes ellátásra és ruházkodásra!

Hát még ha elég vakmerő, hogy családot is alapít! Lesz ott aztán nélkülözés és nyomorúság!

Hogyan lehet aztán kedve az anyagi gondokkal és bajokkal küzdő tanítónak arra, hogy magasatos hivatásának minden tekintetben és öntelalozó buzgalommal megfeleljen? Csoda-e, ha kedvét veszti és iskolájában nem úgy működik, mint a népnevelés lelkes apostola, hanem csak mint robotos!

Méltó a munkás az ő bére.

Ha azt óhajtuk, hogy a tanítói kar minden egyes tagja lelkes bajnoka és elő-

harcosa legyen a népviseles szent ügyének, akkor legyen gondunk, hogy állásához méltó fizetésben részesüljön, az anyagi gondoktól mentve legyen, hogy saját és családja jövőjét biztosítva tudja.

S ha ez megtörtént, akkor nagyobb igényekkel léphetünk föl a falusi néptanítók irányában és mi erősen hisszük, hogy ők e magasabb igényeket is kifogják elégíteni. Ergo az országos közoktatási bizottság ne toldozza foltozza a tanterveket; ne bibelodjék sokat a tananyag bővebb és határozotabb megjelölésével stb., mert ezzel nem sokat lendít a tanügyön, hanem első sorban legyen gondja arra: hogy a tanítók anyagi helyzetén javítva legyen — a többi aztán majd magától jó.

ORSZÁG-VILÁG.

A delegációk által a füst nélküli puska porra megszavazott pénzösszeg még az adózó polgárok zsebeiben csörög, vagy pedig marhák, bútorok s egyéb végrehajtásra alkalmas tárgyak alakjában várja az átalakulást, s már nagyban folynak az előkészületek annak előállítására. Pozsonyban most építik az erre szolgáló gyárat a dynamit-gyár terén s novemberre elkészül már az épület, melyből tavasszal a füst nélküli löpor nagy mennyiség fog kikerülni a hadseregnek folyton nagyobbodó torkába.

Nemsokára már azt is megérjük, hogy egy gyár mellett egy másik fog emelkedni, a melyvel ellentétben meg nagyon is füstös puskaport fog előállítani, a mit nemrég egy angol talált ki s a mit nagymérvben kiterjeszkedő füstfelbőnlő fogva szintén alkalmasnak mondanak a csatárláncok elfedésére.

Na de hisz pénzünk lesz hozzá! Mert hisz ugyanosak Pozsonyban a duai hid munkálatainál a napokban aranytartalom érzékre bukkantak s mintegy 100 métermérszát már a napvilágra is hoztak. Ha kistűk, hogy a Duna fenekére az érzék alatt csupa arany, akkor talán még a tiszturakat is tetőtől talpig befogják aranyozni, hogy ezzel is nagyobb legyen tekintélyük a közönséges civilek fölött.

Hanem hát addig még sok verejtéknek kell elhullania a hadi-adó előteremtésében. Ez azonban cseppet sem ártalja az államot abban, hogy Andrásynak drága — a legutóbbi

terv szerint 200.000 frt — emlékoszlopot építsen, mert hisz egy exmüszter meg haltan is többre becsülendő, mint az a sok polgár, a kit megtör a munka a pénz előteremtésében. Az Andrásy-szobor az Andrásy-ut végén, a mai zászlótartó helyén fog épülni, melyet az állam e czélra elkérni szándékozik a fővárostól.

Az a r a d i kiállítási épületekkel már majduem teljezen készek. Minthogy az ilyen kiállítási kongresszus nélkül nem maradhat, miúdjárt a megnyitás után, augusztus 2-ik és 3-ik napjain a magyar kereskedő ifjak országos gyűlékezetet tartanak, hogy a jelen állapotunk javitani valók beszéljék meg. Kiváncos, hogy ez több eredménnyel történjék meg, mint a mi phylloxera-kongresszusunk, a minek csak az volt a hibája, hogy maguk a phylloxerák nem voltak hivatalosak, mert akkor bizonyára agyonbeszélék volna őket.

A szüneti kiállításra is nagyban folynak az előkészületek. Többen kiváló beces emléktárgyakat ajánlottak föl e czélra: így a Szigligeti özegegy férjének összes nála őrzött emlékeit, Jókai meg boldogult nejeinek érdekes emlékgyűjteményét.

A nyári nagy meleg mindenkit, a kinek csak megvan a hozzávaló pénzmagja, a különböző fürdőknél élvezetesen kényeszerit. Az uralkodók jó része, valamint híresebb embereink is ily módon töltik el e meleg évszakot. A román királyné most megy Neuwiedbe, Karlsbadnak a bulgáriai rejedelmen kívül nemsokára Stanley is látogatója lesz házastársával, valamint a montenegrói fejedelem s Milán király is. Ez utóbbi azonban előbb fiával, Sándor szerb királylyal Nisbe megy az ottan tartandó hadgyakorlatokra.

Vilmos német császár svédországi útjának befejezése után az orosz czár látogatásával összefüggésben szinte hadgyakorlatokat megmöguezni, miket az orosz lovasság a jövő hó 7-től 13-áig fog tartani Gacina és Narva között.

Angliában a parlamenti élet még egyre tart a nyár dacára is; az alsóház most fogadta el a Helgoland átadásáról szóló törvényt második olvasásban. A második békekongresszus is kedden nyitotta meg ülését Londonban. Az elnök nagy haladást konstatalt a bekebiróságok eszméjének fejlődésében.

A belga király kedden uralkodásának 25 évi jubileumát ülte. Hétfőn a parlament és a törvényeszekék föliratait fogadta, másnap a

Agonyzaklatot idegeim végre nyugalmat nyertek. Fejem zúgott az átél beuomások alatt, de szememmel kerülte az álom. A csend teljes volt. Az ablakokban egymásután hunyt ki a világság s egy-egy csecesemő elhaló sírása, kőgros macskák nyírakolásán s az eresz alatti alvó madárfiókoktagolt csivitelésén kívül mi sem hallatszott.

Az éj sötétjét deregő fényűkkel át megátsztró csillagok milliárdjai ragyogtak a magasban s a teli hold szomorú képével olyan vigasztalólag nézett réám, mintha mondaná: ismerem bánatodat, fogadd részvételmet!

Csendes fuvalom szellőcske meg-meglegetyinté arczomat, ringatta a fölfutó akáczinadákat s a nyíló virágok illatát hordá felém.

Éjjes éber álom vett rajtam érot. A szellő sügött, búgott . . . S úgy tetszett, mintha beszélne, regélne . . . S én hallgattam szivdobogva, álmodozva. Olyan ösmerős volt a történet: „Buhó, ábrándos diák voltál, mikor először láttad őt. Akkor még rövid ruhában járt. Titkon sóvárogta utáná; titkon, loppal kísérted lépteit nyomát s életedet adott volna egyetlen nyajas szavaért, mosolyáért . . . Egy mulatságon végre megismerted őt s fűrdétl mosolyainak pazar sugaraiban s — nem került életedbe . . . Csengő

kaczagással fogadta ugyan faradozásaidat, de forró kézszeritása jelezte, hogy megértett téged, hogy örömmel hallgat . . . S te reméltél, hit-tél. Hogy is ne!

Nagy, gyönyörű fekete szeméből egy mennyország üdvössége ragyogott feléd. Emlékszel-e? Ezred megbomlott, minden csepp véred érte forrott, minden gondolat d övé volt. Pedig ő nem tudott igazán szeretni. Hiu, kaczer, lelketlen teremtés volt. Hátad mögött kigúnyolt, mikor szerelemföltés gyötört; kikaczagta fájdalmaidat, mikor más udvarlókkal te rólad beszélt. Boldogtalanná, kiütlenné tette életedet! . . .“

Az akaczinadák búsan hajlongtak, a levélkék igent zizegtek.

A csacska szellő elröppent tőlem. Talán ő hozzá sietett regélni, bizelkedni . . .

Hirtelen megrázkódtam. Mintha valami hangot hallottam volna szobámban. Pedig csak a saját sóhajom volt . . .

Fölállottam s kibámultam az ürbe, semmi-ségbe. Az éj sötéte intenzívebb lett. A hold épen most rejtőzött el a czik-czakos felbő foszlányok mögött, melyek összesebb és összesebb húzóda fenyegetően tornyosultak egymás fölé.

Egy-egy villám cikizkázott s a vakító fénye pillanatuynra bevilágítá a zordonná vált éjszakát.

Néhány korán elhervadt akaczevél hullott hajfirtreimre s csunya zörgéssel estek lábaimhoz. Mintha két súlyos esőcseppet éreztem volna kezemen. Oh dohogy, csak a szemem fájó könnyullása volt.

Csendes, hangtalan sötét volt körülöttem . . . Egyedül, egészen egyedül voltam . . .

K. G. I.

Tépett virág.

— Irta: Somló Frigyes. —

Annýt csacsogtak az emberek a szegény Boresáról!

Pedig ugyan kevés igaz volt benne. Mikor beért a faluba, csendes nyári este volt. Az apró csecesemő a karján szunyadozott, a hold-fekete haja a fiatal anyának meg szépen rendezte volt fésülve s arczán is olyan boldog öröm tükörözött vissza, mikor gyermekére nézett, hogy alig lehetett megérteni, hogy az a sok, mezőről vig danával hazatérő arató miért hagyta oly hirtelen félbe az éneket, hogy meglátta őt.

Nem is monda neki egyik sem: „Adjon Isten jóéjszakát.“ Rá se nézett se fi, se leány. Ezek egyike másika rápillantott, de azt is csak lopva tette . . . Meghúzták az esti harangot. Az aratók már elhagyták a szegény Boresát, s csak

szénatus, kamara és a legfőbb bíróságok tagjai tisztelettel néma. A királynak a kamara üdvözölésére adott válaszában igen érdekes azon rész, melyben reményének adott kifejezést, hogy 10 év múlva Belgium a Kongo államot már magának mondhatja teljes területében. Erre nézve ő különben külön codicillust szándékozik szerkesztetni. A jubileum megünneplésére hétfőn éjjel egyszerű tűzijáték és fáklyásmenet volt Brüsselen.

A bulgáriai állapotok még sem tűnnek föl olyan veszedelmeknek, mint azt híresztelték. Stambulov miniszterelnök nyilatkozata szerint Ferdinándnak legutólabbról sincsen szándékában kikiáltani a független királyságot. De e mellett az is kijelentette, hogy Ferdinánd nem köszön le, s a törökországnak járó tributumot nem fizeti meg előbb, míg a porta nem válaszol az elismerését kérő jegyzékre.

Az argentinai köztársaságban forradalom van készülődésben. Több tábornokot s egyéb katonatisztet elfogtak már, kik ezt előidezni segítettek. A lakosság igaztatlansága a bizonylatlan viszonyok miatt igen nagy. Az elnök, bár kénszerítve, megígérte a conventio egybeírását.

A kolera terjedése igen lassan megy végbe. Eddig még csak Spanyolországban, a vörös-tenger déli partján és Mezopotámiában pusztít; Franciaországban még egyetlen koleraeset sem fordult elő.

A bírósági szervezet módosítása.

A bírósági szervezet módosításáról szóló törvénytervezetet, mint a „Jogi Szemle” írja, az igazságügyi miniszter meg a nyár folyamán szándékozik közzétenni, hogy a szakbeli közönség a tervezetet megbirálhassa, mielőtt az az összes törvényjavaslat alakjában az országgyűlés elé kerül. A törvénytervezet nem üli föl az egész bírói szervezet végleges szabályozását, mert ez a dolog természeténél fogva csak a polgári és büntetőeljárási törvényekre és az igazságügyi elbírásjeljesztések megalkotása után fog megtörténni, az igazságügyi előterjesztések esleje — törvénynyé válás esetében még a kir. táblák szétosztásáról szóló törvény végrehajtása előtt fog életbe lépni. A nagy horderejű reform főbb vonásaiban a következőkre terjed ki:

A kir. kuria és kir. ítélőtáblai bírák rangfokozatuk, rangsoruk és járandóságuknak, ugyancsak magasabb fizetésre való igényüknek megtartásával, beleegyezésükkel törvény-

széki elnökök nevezhetők ki. Másrészt az elnökök elnöki állásukban megmaradva, kuriai bírákka lesznek kinevezhetők, nehegy a nekik megfelelő elnöki állást csak az előrelépés kedvéért és okából elhagyni legyenek kénytelenek. A reform második része az első fokú bíróságok színvonalát szándékozik emelni úgy, hogy az elsőfokú bírák, állásukban való meghagyás mellett, rangban és fizetésben előrelépjenek. A tervezet módot fog nyújtani arra, hogy a törvényszékeknek legalább is azok a kiválóbb bírói tapasztalatu egyének megmaradhasanak, a kikre mint elnökökre, a főlebbéi tanácsokban szükség leend. A törvényszéki és járásbíráknak évenként a költségvetési törvényben megállapított együttes létszámából körülbelül 5% lesz a kérdéses előléptetésben részesíthető.

Ezen korlátok között bizonyos hosszabb bírói szolgálati idő meghatározása mellett nevezné ki a király a törvényszéki bírákat és járásbírákat, eddigi alkalmazásukban meghagyás mellett kir. táblai bírákka.

A törvényszékek ekkép kinevezettek rendszerint tanácselnöki teendőket végeznének. Mint-hogy azonban az 5% korlátja meg nem engedte, hogy annyi kir. ítélő táblai bírói állásban levő törvényszéki bíró működjen a törvényszékeknek, a hány tanácselőkre a törvényszékeknek a polgári és büntető perjogi törvények életbeléptetése szükséges leend, sőt ha megegyedne is, alig volna található annyi elsőfokú bíró, a ki az ily természetű előléptetésre méltán alkalmazható is volna; ennélfogva kir. táblai bírói javadalmazás és rangu tanácselőnké állások szervezése helyett az igazságügyminiszter azt a jogot szándékozik magának megadni, hogy a kiválóbb törvényszéki bírák sorából rangemelés nélkül tanácsvezetőt rendelhessen ki, ahhoz a törvényszékhez, a hol a tanács vezetői teendők teljesítése ezt igényli. A kirendelt bíró 4—500 frt pótlékban részesül és természetesen a tanácsvezetői megbízás visszavonható nem volna.

A járásbírói szolgálatnál több járásbíró és kevesebb albíró fognak alkalmazni, a rangban legidősebb járásbíró lesz a bíróság vezetője.

Az albírói állást a tervezet gyökeresen reformálja. A törvényszékeknek ugyanis albírói állásokat rendszeresítenek, de azzal a korlátozással, hogy a törvényszékeknek alkalmazott bírák száma, az illető törvényszék rendszerített bírói létszámának negyedrészt meg nem haladja. Az albíró legalább egy évig kir. törvényszéknek alkalmazhatók és végleges székhelyét az igazságügyminiszter akkor állapítja meg, mikor a járásbírószághoz rendeli ki.

A tervezet a vizsgálóbírói reformot is főléleli s e szerint a törvényszék vizsgáló bíráját a kir. törvényszéki bírák sorából, két évi időtartamra az igazságügyminiszter nevezné ki. A vizsgálóbíró évenként 200 forint pótlékban részesülne.

A tervezetben továbbá a főügyeleti jog, az egész bírói és ügyvézi szervezetre kiható szabályozásban részesült.

A tervezet az elnöki tanács intézményét is szándékozik meghonosítani a kir. tábláknál és kuriaúknál, melynek feladata volna a bírói állásokra a kijelöléseket megtenni. Az alsóbb bíróságok ügyvitelének a főlebbéi bíróságok által gyakorolható ellenőrzése is önálló fejezet intézkedéseiben nyír megoldást.

A bírói képesítési kellekek a tervezet a gyakorlati bírói vizsgálatot kizárja és helyette az ügyvédi vizsgálat sikeres letételének igazolását kívánja meg.

A tanítói nyugdíjtörvény revíziója már elkészült, melyet az őrsi ülésszak alatt szándékozik tárgyalatni a közoktatási miniszter. A revízió állítólag nemcsak a nyugdíjra, hanem a tanítók aktuális fizetésére is kiterjed, úgy, hogy a fűlhalmozódott nyugdíj alpból pótolnák azoknak a tanítóknak fizetését, a kik a törvényben kimondott háromszáz forint alapfizetést sem kapják meg mind a mai napig. Ugyancsak a revízió szerint megmaradna továbbra is a negyven évi szolgálati idő, melynek elteltével a tanítók 300—600 frt nyugdíjban részesülhetnek. A melyik tanító tényleges fizetése után nem tarthatna igényt a hatszáz forintos nyugdíj maximumra, megtehető azt, hogy a nyugdíj-alapnál csekély évi járulékat biztosíthatja magának a hatszáz forintos nyugdíj maximumot. A reudes nyugdíj járulékat állítólag ezentúl két forintra tervezik.

H I R E K.

— (A vidéki gazdaközönséget)

— tekintet nélkül arra, vajjon olvasó-e lapunknak vagy sem — tisztelettel főkérjük, a gabona állásáról, a termésre való kilátásokról, esetleg természeti veszedelmekről és nagyobb károkról hetről hétre sziveskedjenek lapunkat értesíteni. Ez által — ha minél nagyobb kiterjedési körből érkeznek hozzánk hiteles tudósítások — kölcsönösen tudomás szerzhetnek vidéki gazdáink a más környékeken levő állapotokról, a mely tájékozás, hogy fölöttébb fontos a gazdára nézve, magyaránunk sem kell. Tudósításokat levélben vagy egyszerű levelező-lapon köszönettel fogad a

„Pécsi Figyelő”

szerkesztője.

messziről láthatta, mint veszik le áhitattal a süvegüket. Lehajotta a fejét és imádkozott csendesen. Aztán megállt, sirni kezdett. Majd leült egy nagy köre a végső házak egyike előtt és zokogott. Ekkor fölébredt a gyerek. Összeszedte minden erejét, fölkelte szívében a büszkeség kigyóit s tölemelt fölvel bátran ment neki a falnak.

Este lett. Sötétlő égen távoli villámok cikáztak, kigyultak később a csillagok is. A kutyák csaholni kezdtek, különben csend volt mindenütt.

A falu közepén állt egy kicsi fehér ház. Az ablaka sötét volt. Talán már elaludtak odabenn? Hirtelen hangosabban kezdenek ugatni a kutyák, mert valami kísérteties, hosszú alak jelenik meg, karján gyermekkel. Ezüstös hang csendül meg egyszerre:

— Bodri, Rugasz, nem ismertek!?

A bozontos állatok oda simulnak hozzá, kezeit nyalva.

Hirtelen kinyílik az ajtó s mécesel jobb, bottal bal kezében valami duzzadtarezu, de fehérhajú férfi lép ki rajta. A mint belebámul egy ideig a sötétbe, odanyújtja a méceset a fehérülő alak felé.

— Itt vagyok apám! — hangzik feléje. — Megbántam, a mit tettem, bocsásson meg.

A gazda — mert ő volt — fölemelte a botját. De megint leeresztette. Megfordult és így szólt:

— Gyoro utánam!

Bevezette a szobába. Nagy, tágas helyiség volt. A padlózat perze csak anyag, de körskörült festmények, széles szekrények, hatalmas konyha, magas nyoszolyák.

— Ki az apjuk? — hangzik elébük.

A gazda letette az asztalra a mézet, mely homályosan bevilágítja a szobát. A szögletben egy anyóka gubbaszott. A mint meglátta a jövevényt, elfojtva sikoltott. Megmaradt ülőhelyében. Majd az ablak felé fordult, rákönyököl a deszkájára és bámolt a sötétbe.

— Tied az a gyerek? — mormogott az apa.

Borcsa remegett, mint a nyárfalevél, karjában a gyerek sikoltott. Majd halkán rebegte: — Kettőnké.

Az öreg megfordult és keresett valamit. Tűt, mérget-e, neki mindegy volt, csak öljen. Ó nem éli túl ezt a szegényt. De aztán mást gondolt.

— Te azt a gyereket itt hagyod, magad meg mész a — másvilágra.

A leány magához szorít a gyereket, mintha moudaná: „Soh' se hagylak el.” Mikor az öreg a szobában nem találta, mit keresett, kiment a konyhára.

A leány egy darabig tétovázott. De mikor az anyóka hátra nézett, kinyitotta az ablakot — s egy merész ugrással kint volt az utcán.

Futott rohant...

A mezőn, messze, messze kint összerogyott. De nem evett, se nem ivott egész nap. Reggel ment el az országútól, mert hallotta, hogy „nemso-kára” ulni fogja a menyegzőjét. Óh, hogy nevettek a béresek, cseledek, mikor ma kis holmiját összeszedve, karján kisedével kiment a kapuból. Hogy kárörültek az ő bukásán!...

Fáradt szemét lecsukja a szender. Hirtelen felriad... valami muzika...

Fényesen ki van világítva a kastély terme, tánczolnak kedélyesen.

Kint a rögök között fülel Borcsa.

— Tehát ma van a lakodalom! — susogja.

Odafenn a csilláros teremben zúgnak, tombolnak, zenélnek, mulatnak...

— **(Bérmálás Mohácson.)** Du-
lán s z k y Nándor dr. megyés püspök augusz-
tus 20-án, szent István napján, Mohácsra megy,
a hol a belvárosi plébánia templomban a bérmá-
lás szentségét fogja kiosztani.

— **(Ruttkayné Göröcsönyben.)** Utó-
lagosan, Ruttkayné elutazása után kaptuk a
következő sorokat: Julius 20-án, vasárnap 10
órákor d. e. érkezett meg a kedves vendég
Brázy Kálmán nagykerekedő és nagybirtokos
és Ambrozovich Béla miniszteri tanácsos s ezek
családtagjainak kíséretében Göröcsönybe, hol a
templom előtt az egész falu népe gúszban várta
Baranyának nagy vendégét. Megérkezését moza-
k durranása jelezte s ezután Vész István üdvözölte
őt a göröcsönyi nevében, kinek beszédét szünni
nem akaró öljenzés kísérte. Majd Simon Juli,
göröcsönyi hajadon szép vers kíséretében egy
babékoszort nyújtott át, melyről lecsúgő nez-
zeti szalagon e felirat volt olvasható: Görösö-
nyi emlék*; s végül a göröcsönyi nőnem üdvöz-
letét is kifejezte s ennek kézzel fogható jeléül
egy pár házi vászomból készített munkát aján-
lott föl, mit Ruttkayné igen szívesen fogadott s
megígérte, hogy kedves bátyjának viszi haza
emlékü. A leányokat pedig, kik fogadták, meg-
tisztelő csokijainal tündette ki. Innen Ruttkayné
egyesen a templomba ment, a hol Szauter
Antal plébános által tartott szent beszédet és
misét hallgatta végig. Ennek végeztével pedig
Szauter plébános vendégszerető hazába tért, a
hol délből nagy ebéd volt. Először is Szauter
Antal üdvözölte magas vendégét, majd Ambro-
zovich miniszteri tanácsosa és Brázy Kálmán
emelte poharát, kik örömet készítettek az ő ke-
des vendégének azon minden affektaczióit ment
lelkeseddéssel, melylyel Ruttkayné fogadták.
Szuly ügyvéd a magyar hölgyeket köszöntötte
föl s ezek legnagyobbját, Ruttkayné. Beszédet
mondott még Ambrozovich m. t. a vendégszerető
házigazdára, Brázy Zoltán, Brázy Kálmán ki
sebbik fia Göröcsöny községére. Legvégül Rorak
Imre bölcsészettan hallgató, Brázy gyerekei-
nek nevelője, Helfy Ignác országyűlési kép-
viselőre, mint a „Kossuth család legtelkesebb
és legbensőbb barátjára” emelte poharát. Az
agg nőt igen megöröendezte az ő és bátyja e
közös jó barátjának megemlézése, kit egyetlen
fiának nagy betegsége akadályozott abban, hogy
szemtanúja nem lehetett ama lelkesedésnek és
tisztelőnek, mely Ruttkayné személye iránt nyil-
vánult.

— **(A pécsi atletikai club őszi
versenyei.)** Az atletikai club igazgató-va-
lasztmánya a f. hó 23-án tartott gyűlésen el-
határozta, hogy az egyesület verseny-gyaloglást
rendez Szigetvárra. Indulás f. évi szeptember
7-én reggeli 5 órákor a szigeti vámtól, czél-
pont a szigetvári Zrínyi-szobor. Jutalmak a kö-
vetkezők: elsőnek ezüst érem és tiszteletdíj,
másodiknak bronzérem és tiszteletdíj, harmadik-
nak bronzérem, negyediknek tiszteletdíj. A ver-
senyre jelentkezhetni a club titkárságánál a
verseny előtti napig. — Együttel elhatározta-
zott, hogy a III-ik házi verseny ugyancsak
szeptember hóban tartatik meg. Az erre vonat-
kozó előmunkálatok a legközelebb megtartandó
választmányi gyűlésnek fognak előterjesztetni.
Együttel közhírít teszi a club, miszerint Egy
Dezso lemondása folytán megürült titkári állás
ideiglenesen Scossa Jenő, eddigi jegyzővel töl-
tetett be, míg a jegyzői teendőket Bök Béla
végzi.

— **(Lóvar-társulat Pécsen.)** Ri-
chter lovartársulata a hét folyamán Pécsre jött s
itt a budai külvárosi vásártéren fölállított
hyppodromban ma — szombaton — este kezdi
meg előadásait. A kanizsai lapok elég dicső-
leg nyilatkoztak Richter társulatról, melynek
egyes tagjai nem mindennapi mutatványokat
produkálnak. Együkük leghajóval is ereszkedik
föl s a magasban végzi szédítő mutatványait. A
társulat 25 lóval rendelkezik.

— **(A színésznő leánya.)** Balaton-
Füreden a fűrdővendégek között sokat beszélnek
most egy esetről, mely a közönség között nagy
fölfütnést keltett. — P a j o r Emilia asszonynak,
a mi operette-primadonnának, van egy leánya,
Róza, kit öt évvel ezelőtt mint gyermeket a
soproni Orsolya-szűzek kolostorába adott neve-

lőbe. Most, hogy a leány betöltötte 16-ik esztu-
dejét, anyja magához akarta venni s bekopog-
tatott az Orsolya-szűzekhez leányjárdáért. Elője
vezették. De képzeltetni az anya amúlását, mikor
a 16 esztendő leánya azzal fogadta, hogy ő
nem megy vele, mert tudja, hogy a
színésznő könnyelmű életet fol-
tatnak s hogy manapság a férfiak milyen
gonoszok. Ő tehát elhatározta, hogy lemond a
világi örömről s a páczával lesz. Mikor az anya
magához tért gyermekének e beszéde után, vi-
haros jelenetek következtek. Pajor Emilia kijel-
letette, hogy most már követeli leányát. A
fejedelemszony erre engedett s Pajor Emilia
másnap reggel elutazott leányával Balaton-Fü-
redre, a hol most Somogyi szántársulatához van
szerződve. Két napig ott volt a leány anyjá-
nál. A második nap estéjén azonban, míg az
anya a színházban volt elfoglalva, Róza eltűnt
h a z a r ó l. Balaton-Füreden megjelent egy ko-
lostorbeli barátja egy Orsolya-szűz társaságá-
ban s ezekkel a leány megszökött. Eltűnését
csakhamar megtudták és Somogyi igazgató a
szolgabíróhoz futott. A szolgabíró csendőröket
küldött a szökevények után s a csendőrök né-
hány óra múlva visszahozták őket Füredre. Kon-
statálni akarták, hogy vajjon az a növények, ki
az Orsolyaszűzzel a leányt megszöktette, csak
ugyan a soproni kolostorból való-e? Telegra-
fáltak Sopronba és a soproni rendőrkapitány rögtön
megjelent az Orsolya-szűzek kolostorában. Itt
nem tagadták, hogy a növények távozásáról
tudnak; a fejedelemszony csak annyit mondott
a kapitánynak, hogy a gyermek saját szíve-
ngallatát követve, utazott B.-Füredre s hogy a
növények sajátjukból fedezték az útköltsége-
ket. — Ennyiben áll most az ügy; hogy lesz-e
folytatása a világi vagy egyházi hatóságok előtt,
azt nem tudni.

— **(Fűrdőtudósítás.)** A harkányi fű-
dőben július 24-ig a fűrdő vendégek száma 1193
személy, az átutazó vendégek száma 2005 sze-
mély volt.

— **(A pécsi vízvezeték)** ügyében járt
Pécsen Barcza miniszteri szakértő, a ki a víz-
vezetési ügyek föllégtető végti a miniszterium-
ban s mint ilyen jelenleg a pécsi vízvezetési
tervek föllüvizsgálásával foglalatosodik. Ezáltal
a helyi viszonyok fölül kívánják tájékozni nyerni,
s csütörtökön délután Jilly Alajos gazdasági taná-
cos és Nendtvich Sándor városi főmérnök kalauzo-
lása mellett bejárta mindazon helyeket, melyek
a mi vízkérdésünk tényezőit képezik. Megte-
kintette a Tettey-forrást, a hol méréseket is
eszközölt a víz bőségének kiudakolása végett
s megállapította, hogy óránként 7000 köbméter
vissel látja el a várost a Tettey forrásra. Az-
után bejárta a Mecsek azon részeit, a hol a
természetes vízkatlanok, tölcserék vannak kör-
ben a Kantavártól a Farkasvölgyön át a Zsidó-
völgyig s arra a meggyőződésre jutott, hogy
Pécs városa viz dolgában annyira biztosítva
van, hogy a vízkütség, vagy éppen kiapadás
teljesen ki van zárva. A föllüvizsgálás végett
beadott tervek fölött most még döntőleg nem
nyilatkozott, annyit azonban már most is ki-
jelenített, hogy egyik terv sem épen elvetendő s
kellő módosításokkal mind a három használható
lenne; de azért fokozatokot lehet föllállítani a
három tervre vonatkozólag, melyek közt Zelle-
rin'tervét ő is legalkalmasabbnak találja, mert
annak a két viztartó föllállítását tervező eszméje
teljesen megfelelő a helyi viszonyoknak s a
követelményeknek. Azonkívül költségvetése is a
legelőnyösebb. Mindazonáltal ez a terv is mó-
dosításra fog szorulni. Egyébiránt — mint ő
kijelentette — a tervekről készített vélemé-
nyét legközelebb benyújtja a miniszteriumnak
és így remélhetjük, hogy azok mielőbb vissza-
érkeznek s a város törvényhatósági bizottsága
fögre határozhat e hosszan nyúló ügyben.

— **(A „Pécsi Figyelő” panasz-
könyve.)** A következő fölszólalást vetük:
„Tekintetes szerkesztő úr! A legutóbbi csütörtök-
kőn, a sétateren a katonaszerben gyönyörködő
közönség élvezetét egy kellemetlen körülmény
fölbőlte zavarta. Ez pedig abban áll, hogy a sétá-

teret egyáltalában nem öntözik, még akkor sem,
mikor ott hangverseny lesz tartandó. Ezen mu-
lasztásnak azon szomorú következménye van,
hogy ily hangversenyek alkalmával a sétáló köz-
önséget egészen belepi a fölszálló por úgy, hogy
a hölgyek zsebkendőket kénytelenek folyton
használni, s e mellett ruháik, cipőik stb. ege-
szén porral telnek meg. Minthogy ezen állapot
immár tarthatatlanná vált, fölkérem, zsebkendő-
k és fölszállalásomnak b. lapjában terv engedni —
remélve, hogy az illetékes körök e baj orvoslá-
sát mielőbb eszközölni fogják. Kiváló tisztelettel
egy sétáló.

— **(Vásári tolvajlás.)** Bradics Ist-
ván pécsi — budai külvárosi — polgár a bét-
főn tartott németbőlyi vásárra ment ökröket
vásárolni. A koresmában két vásárossal találko-
zott, kiknek egyike, — ki mohácsi lakosnak
mondta magát — fölkérte, hogy váltson föl
neki egy övenest s mikor Bradics elővette 280
frttal terhelt tárczáját s abból 50 forintot le-
akart olvasni, az ismeretlen ember hirtelen ki-
kapta Bradics kezéből a 280 forintot s villám-
gyorsasággal elliault vele. Bradics kövé mered-
ten nézett a tolvaj után s csak sokára tért ma-
gához e vakmerő gaztett által okozott meglepe-
tésből, a mikor aztán jelentést tett a csend-
őrségnek. A csendőrök a napokban a Baja
mellett levő Szt.-István községben elfogták a
teltes társát, a ki azonban nem vett részt a
tolvajlásban, de mindenesetre közönségben áll
a valódi tolvajjal. Az így kifosztott Bradics alig
pár forinttal — a mi még a zsebében maradt
— tért haza a németbőlyi vásárról.

— **(A cséplőgép áldozata.)** Vörös-
marton e hó 22-én Uzsdói Ferencz bíró házá-
nál napszámba oda rendelt () kisbíró, Vörösi
Ferenczet, a cséplőgép mellett dolgoztatták, ha-
bár a gép kezelése körül nem volt jaratos.
Munka közben aztán a gép elszakította a lábát
s most a halállal vívódik. E szerencsétlenséget
súlyosítja még az a körülmény, hogy — mint
levelezőnk írja — a bíró egyszerűen odapara-
ncsolta az éjfajta munkához nem értő kisbíró-
t géphez s általában az a szokás divik Vörös-
marton, hogy a bírók a házi dolgok elvégzésére
a kisbírókat rendelik oda. Az ezelőtti bíró, Prell
Simon, eltűrt'e ezt a jogtalan szokást, de most
ismét egész feszeltlenül fizik e visszaélést.

— **(Jaksch Ede)** székesegyházunk or-
gonaművésze, mint értesültünk, tavozni készült.
Ha e hír valószínű, úgy városunk különben is
elég tespedő zenészete ismét sokat veszít, mert
zenészeink közt mind elméletileg, mind hang-
szeren, a zongora és orgonán, gyakorlatilag a
legkitűnőbb képzettségűt veszítünk el. Remél-
jük azonban, hogy a székes-káptalan már a
gregorianum érdekében is, melynél ő csak ne-
hezen nélkülözhető s az átjárkodó közönségre
való tekintetéből is, hogy a fényesen restaurált
székesegyházban oly orgonajátékok is hallasz-
nak, melyek a tekintetben a székesegyháznál
uralkodnak s melyek fejtegetésére legközelebb
visszatérünk.

— **(Az aratás a vidéken.)** Baranya-
Baarból írják lapunknak, hogy a mohácsi szige-
ten a roza gyengén fizetett, 1—2 nyolczadot
adott kereszti; ellenben a búza szebb eredményt
mutat föl, a mennyiben 6 nyolczad került ki
egy keresztből. A Duna a sziget mellett nagyon
megrázt a legutóbbi tudósításuk óta, úgy hogy
már ki is öntött s az árteret ellepte.

— **(Czartoryskij Zsigmond.)** A rő-
vid idő alatt megkedvelt tyúkszemorvos, többek
kívánására, ismét visszatért Pécsre Siklósról, a
hol azóta szintén megfordult. Itt Pécsen ezúttal
is a „Vademecum” szállóban végzi fájdalmat nem
okozó operációit s mintegy 4—5 napig marad
Pécsen. Ez aranylag bosszas itt tartózkodása
elég bizonyított arra, hogy mennyi dolga akadt
ebben a par excellence tyúkszemorvos városban
hogy dolgát jól végezte, bizonyítja az általános
elismerés, melyet mindenfelől hallhatni.

(Elfogott csendőrszökevény.)

A bakóczai őrsről elszökött Szabó Sándor őrsvezető a székesfehérvári kerületi csendőrcsapatnokságnál fogva van.

(Betörés.)

Mint lapunk zártakor értesültünk, t. hó 23-án éjjeli 10 óra tájban gr. Majláth György kövesdi pusztáján 4 jómadár, Hegedüs Lajos, József, Dénes és György N. tótvárosi pusztai (Somogy.) juhász-bojtár a magtár alkulcsokkal fölnyitván, bement azzal a szándékkal, hogy 9—10 zsák gabonát elcsemelve, jó Anna napi mulatságot csinálhassanak maguknak. Hanem a csőz őket észrevéve, kihívta a számadó juhászt a házból, ki leletlenül Hegedüs Dénes édesapja. — Ezek forgópisztolyokkal fölfegyverkezve, be akartak hatolni a magtárba, erre a bent levők elkezdtek lövöldözni, mire valóságos harc keletkezett. Az igazság győzött és a rablók a magtárablakon kiugrálva, kocsijukhoz menekülve és arra fölkapva elhajtottak. Szerencsére az éjjel esett az eső és a bakóczai őrsnek járóra a kocsiyanommal, mely nevezettek lakásáig vezetett. Most az Anna-bált a sásdi járásbírósg bürtönében járják.

(A betonnak mint építési anyag-kalkulázhatósága) tekintetében, különösen pedig az összes állami vasutakon, valamint a törvényhatósági közutakon állami segítségével fogantató-ítandó műtárgyaknak betonból való építése esetében a kereskedelmi miniszter — nehogy az eltérő minőségű román cement alkalmazásával az államkincstár károsodását szenvedjen — a pécsi keresk. és iparkamarához írt leiratban a következő kikötéseket teszi: 1. csak a legjobb minőségű cement használható; 2. ilyenmű építkezésre ajánlat a gyakorlati terén már működött cement-technikusoktól fogadatik csak el; 3. oly terv, előmért és költségvetés nyújtandó be, melyből a méretek és mennyiségek helyességéről határozott meggyőződés szerkeztető; 4. ajánlatot tevő összes vagyonát 3 évi jótállás terhelé a műtárgy jószágáért; ugyan e célból az építési költség 10 százaléka is visszatartatik; terhelési próbák költségeit is ő viseli; részletfizetésre igényt nem tart. — Ehhez képest az érdeket hivatalok (kirendelések) fölszólítattak, hogy az arlejtési hirdetményekbe vegyék föl azt, miszerint ezenül ajánlatot tiszta beton, vagy „Monier“-rendszer szerinti beton műtárgy építésére is elfogadhatnak.

(Iskolai értesítők.) Az országos magyar királyi zene- és színművészeti akadémia a évkönyvet, melyet Harrach József dr. és Várdi Antal dr. titkárok szerkesztettek, sok érdekes adatot tárnak elénk e többször tanintézetek működéséről. A zenészi osztállyal foglalkozó rész bevezetéstől Schläger Lőrinc dr. nagyváradi plébános, mint az intézet elnökének az évzáró ünnepen tartott remek beszédét tartalmazza. Ezután az év története következik rövid előadásban. A zenészi akadémiai tanfolyam hat főtanszakot ölel föl, melyekben a kilencz köteles tárggyal együtt — összesen 15 tanár és tanárnő tanított. Az előkészítő tanfolyam 3 tantárgyból állott, szinte 5 tanár vezetése mellett. Az intézet növendékei a lefolyt évben egy hangversenyt tartottak a Liszt-alap javára, ezenkívül 4 nyilvános, 3 házi és két vizsgálati hangversenyt. Az akadémiai tanfolyamnak 39 budapesti, 51 vidéki és 15 külföldi hallgatója volt; 49 róm. kath., 1 gör. kath. 4 ág. ev., 2 helv. és 49 izraelita; az előkészítő tanfolyamnak 32 budapesti, 29 vidéki és 5 külföldi; 25 róm. kath., 1 gör. kath., 6 ág. ev., 4 helv. és 30 izraelita. A zenészi osztállyal foglalkozó rész végül a főlvetélt föltételeket s az intézet fegyelmi szabályait, ugy a jövő tanévre vonatkozó értesítéseket sorolja föl. Az évkönyvnek a színészi osztállyal foglalkozó részéből a következőket tudjuk meg: A drámai szakra 58-an jelentkeztek, mely alkalommal egy évi próbaidőre 32-en vétettek föl; az operai

osztályra valamennyi 6 jelentkező főlvetetett. Az intézet összes növendékeinek száma az év végén 67 (17 fiu. 50 leány) még pedig a drámai osztályokban 55 (16 ifju, 39 leány) az operaiakban 12 (1 ifju 11 leány) volt. A lefolyt tanév egyik legfontosabb mozzanatát ez intézet főállásának negyedszázados jubileuma képezte, melyet az év márczius hó 26-án ülték meg. — A drámai osztályok növendékei a budai várszínházban két drámai előadást tartottak, ezenkívül mindkét tanszak nyilvánosan tartotta záróvizsgálatait. A drámai tanszakon 5 tanár, az operai tanszakon 9 tanár és tanítónő működött. Oklevelet nyertek a drámai tanszakot végzett növendékek közül 8-an, az operai tanfolyamot végzett növendékek közül 3-an. — A kolozsvári kereskedelmi akadémia immár tizenkettedik érestitőjét adta ki; örömmel tapasztaljuk ebből, hogy ez intézet hírneve a közönség körében mindinkább nagyobb tért foglal el, mert ezt meg is érdemli, a mennyiben az akadémia minden tekintetben megfelel a kívánalmaknak. Maga az épület helyi fekvésénél, szélszerű berendezésénél fogva is kiválóan alkalmas a bennlakásra, s ha még hozzá-vesszük az ott működő kitűnő tanerőket, nem ajánlhatjuk eléggé ez intézetet a kereskedelmi pályára készülőeknek. Az értesítő teljes szövegében közli a kereskedelmi szakoktatás reformja kérdésében a miniszterium által kért véleményadást, melyet a tanári kar föl is terjesztett hozzá. Ezután az igazgató jelentése következik, melyből megtudjuk, hogy a tanulók összes létszáma 194 volt (2 külföldi), kik illetőségükre nézve 29 törvényhatóságot képviseltek; 80 tanuló bennlakó volt. Az épület javítása 50.000 forint vett igénybe. Az ifjuság május 22-én 9 napi tanulmányutra indult a tanárok vezetésével mellet Budapestre, Fiuméba és Zágrábra. — A tanári kar 23 tanárból állott, kik összesen 17 tárgyat adtak elő. Az ifjusági önképző körnek 136 tagja volt; a könyvtár 857 műből állott.

MŰVÉSZET, IRODALOM.

*** Öt magyar zeneműre** h. d. előfizetési fölhívat id. Ábrányi Kornél. A terjedelmes és változatos irányú kiadvány a következő önálló műveket fogja tartalmazni, u. m.: 1. „Magyar irályu Sonáták“ (zongorára, három tételben). 2. „Melo drámai zene“ dr. Várdy Antal. „Rakóczy Ferencz Rodostón“ című lendületes szépségű szavaltati költeményhez (magában zongora- vagy esetleg gondonka-czimbalom-kísérettel is). 3. „Nocturne“ (zongorára magyar irályban). 4. „Az éj“ Petőfi költeménye. (Énekmű zongorakísérettel). 5. „Két eredeti magyar dal“ (énekhangra zongorakísérettel). A kiadvány legkezebben f. évi szeptember hó elsején fog megjelenni. — Az előfizetési ár, dacára a körülbelül nyomtatott 40 lapnyi terjedeleme csak 3 forint. Bolti ára tetemesen nagyobb lesz. Előfizetheti Rózsavölgyi és Társaság művésznél (Budapest, Kristóf-ter) valamint a szerzőnél. Az előfizetések vagy a megrendelések f. év augusztus hó közepéig teendők meg. A nemzeti s így a magyar műzene fejlesztése kérdése is, a mulékony napi izlés s már a kimerülés stádiumaig jutott a népies s nem is minden nemzeti alapon álló iránynyal szemben, — bármint érveljenek is a mellette kardoskodók: ma már ép oly erősen van napirenden, mint bármely más reformkérdés, melyet nem lehet többé arról levenni. Mert a művészet fejlődési kontinuitása ép oly föltartóztatlan követelménye a korának, mint bármely igénye a civilizációnak. A dolog lényege csak az marad, hogy a fejlődés lehetősége meg legyen s hogy az megfeleljen a nemzeti szellemnek. De ép erre nézve hiányzanak nálunk a kellő faktorok, melyek nélkül pedig sem a termelői szellemi erőnk nem érvényesülhetnek, sem az utat vesztett izlés megfelelőbb irányba nem terelhető. S ily viszonyok közt e-ak is a hazai zeneközönség ama fönkölsőbb izlésű s érzillett köreire támaszkodhatnak a magasabb magyar műtörekrések, hol megvan a hit

a magyar zene szebb jövője iránt s hol minden erre irányuló ténykedés méltánylása is talál. S azért bővebben nem szükséges ajánlanunk a j. névű Ábrányi műveit, melyeket mindig magyar nemzeti szellem lengett át s e mellett kiváló műizlés jellemzett.

CSARNOK.**Ártatlanság.**

— Elbeszélés. Irta Karay Anna. —

(Folytatás.)

Azok közül a bolondok közül való volt, kiket a hideg visszautasítás csak még forróbb szenvedélyre gyulaszt.

Különbben nem is sok szeretni való volt Ödön, sem testileg, sem lelkileg. Csontos, szégyetes arca, hosszú vörhenyes bajusza s apró mélyen fekvő fekete szemei voltak, melyekkel úgy tudott nézni, mint a prédájára leső hiúz. S az egész ember maga volt a ravaszság. Modora durva, csipkedő és gúnys, ellentmondást nem tűrt s ha valaki mégis merészkedett más véleménynyel lenni bizonyos ügyben, ahhoz szinte goromba volt. Éles megjegyzései miatt senki sem szerette.

Herbert, habár látta mennyire kerülgeti Ödön Henriettet, egy cseppet sem féltette tőle. Csak azért volt boszus, hogy valahányszor menyasszonyától távozott, az többi időben mindig Ödönbe botlott, ki mintha csak rája lenne, mindig ott ölygelget a ház körül.

Henriette még egyszer és utoljára rászánta magát, hogy részt vea valami jótékonycélú majálisban, melyet az ifjuság a közeli szép kis erdőben rendezett, aztán — gondolta — többé úgy sem érme reá, oly roppant sok varni, himezni valója lesz.

Természetesen Herbert is ott volt, de Ödön is. Az ma különösen föltűnő módon igyekezett Henriette közelében mentől többet időzni.

Sztűnőra alatt egy ismerős család nagyon elfoglalta Herbertet, ezalatt Ödön esdekelve kérte Henriettet, sőtáljon vele egyet az árnyas útakon, nagyon fontos mondani valója van. Henriette végre engedett. Mihelyt Ödön látta, hogy egyedül vannak, megragadta kezét és elborítá szenvedélyes csókjaival, alig összefüggő szavakban megvallá lángoló szerelmét és kérve kérte, ne hagyja őt elveszni, megörülni, viszonozza azt, irgalmazson neki.

A leány összevonta homlokát és komolyan kérdezte:

— Barátja ön Herbertnek? nos, hogy mondhat akkor nekem ilyesmit, mikor tudja, hogy félig-meddig menyasszonya vagyok?

— De még nincsenek eljegyezve. Addig semmi sem bizonyos.

— Mindegy. Ha ön barátja neki, ezek a szavai előttem ellenségévé teszik, kibem megbiznia botorság. És a mi engem illet, csak nem hibette komolyan, hogy én Herbertet elhagyom — ünt?

— Igaz — szólt az gúnys keserűséggel — oly roppant nagy a különbség közöttünk.

— Bizony nagy — felel rá önkénytelenül Henriette.

— Hogy is ne! Én egy szegény hivatalnok vagyok évi 800 forint fizetéssel, Herbert meg egy gazdag gyáros fia, ki maholnap százszékre rendelkezik. Könnyű a választás közöttünk és mondhatom, Henriette kisasszony igen okos leány, előrelátó, mint egy bankár, ki szivügyiben nem feledkezik meg a haszról.

Henriette arca elsápadt, majd kigyulladt a haragtól.

— Hogy mer ön nekem ilyesmit szömebbe mondani? Lenne Herbert még szegényebb kis hivatalnok önnél s lenne ön egy milliomos fia, biztos lehet föléle, hogy csakis őt választaná. Nekem nincs tudomásom Herbert anyagi viszo-

nyairól, nincs tudomásom atyja vagyonáról s önnök ez a nyilatkozata — a legenyhébb kifejezéssel élve — arczátlanság.

Ödön félkaczagott.

— Ejh de fejen találtam a szegyet! Hogyan haragzik! No, no, hát az igazmondó emberre ilyen szemekkel néznek?

— Előbb lángoló szerelemtől beszélt s most durvább egy párasztául. Hagyjon el, mert ön szemtelen kezd lenni. Sajnáltam és kíméletes akartam lenni, de ön nem érdemel semmi kíméletet. Hallja tehát, teljes életemben ki nem állhattam, de most utálok és megvetem. Legyen meggyőződve róla, ha egyszegyedül lenne a világban, akkor sem kellene. Az én férjem vagy Herbert lesz, vagy senki sem.

— Azt majd meglátjuk kisasszonyom! — mondá a gyónosan.

— Mindenesetre. Jövő héten tartjuk el jegyzésünket.

— Azért beszél hat ilyen hetéken velem! A pénzes zacskók már ott csörögnek háta mögött s azt hiszi, a négylovas hintóról szól le hozzám. Hejh de sok víz folyik meg addig a Dunán, míg Henriette kisasszony Dörréné lesz! Emlékezzék rá, én mondtam azt.

— Az ön szava előttem csak anyyi, mint a kutyacsaholás.

— Igazán anyyi? No még jöhet olyan idő, melyben nem így beszél. Sok ilyen hetike szép leány vőnült már meg pártában s végtére a kit egyszer visszataasított, vissza imádkozta volna szívesen, — ha oly bolond lett volna és hallgat rá. Vigyázzon, hogy úgy ne járjon velem.

— Nem érdemes ilyen emberrel szóba állni — szóló Henriette és sebes léptekkel távozni akart, de Ödön meglátta mind a két kezét és visszatartá.

— Nem engedem, boldogság nekem önnel még csivődni is.

— Bocsásson el! — kiáltá Henriette izgatóttan — mert nem állók jót magamról, hogy kezem nem jut-e arczával érintkezésébe.

Ödön még forróbban szorítá meg kezét s arczát egészen Henriette arczához tartva susogá:

— Üssön hát arczad... edesebb lesz nekem, mint másnak a csókja.

— Megbolondult? bocsásson el!

— Üssön hát arczad és én megcsókólok érte kezét.

— Nem, nem piszkolom be önnel kezeimet! Az út végén Herbert alakja tűnt elő, Ödön arcza elsötétült; elbocsátá Henriette kezét és fülébe sugta:

— A földig hajtott ág visszapattan. Vigyázzon, hogy el ne vegye szeme világát...

Azzal sebes léptekkel keresztül tört a fák között, egyedül hagyva a remegő leányt.

Lángra gyult arczezal, könyekkel a szemében s a legnagyobb izgalomban találta Herbert Henriettet. Ó látta, mily hévvel tartá Ödön a leány két kezét a kezében, arcza milyen közel állott arczához, mintha csak abban a pillanatban csókolta volna meg... Aztán látta Ödönt őt megpillantva sebesen eltűnni a fák között. Vajjon miért futott el?

Nem értette a dolgot. Henriettere nem volt semmi gyanuja, mert tudta, hogy Ödönt nem szenvedheti, mégis oly nyugtalan volt, egyre faggatta a szegény leányt, mi történt köztük? miről beszéltek? miért oly igazgató?

És Henriettenek nem volt ereje a valóságot elmondani, szégyelte azt vőlegénye előtt, szégyelte annak az atyja pénzes zsákjait emlegetni. Pedig mily jól tette volna, ha a kitérő feleletek helyett őszinte vallomást tesz. Nem tett, s ezáltal megásta a gődröt saját magának.

Herbert szívében fölébredt a gyanu, maga sem tudott arról az érzésről, mely lelkét elfog-

lálá, magának számot adni, szórakozott és nyugtalan volt egész nap, melyet csak növelt az a körülmény, hogy Ödön ezek után rögtön eltűnt, elment haza, Henriette pedig oly levert, oly szótalan volt, mint még soha. Látszott rajta, hogy nagy keserűséget fojtogat a szívében s hogy szeretné magát valahol jól kisírni.

III.

Másnap minden a régi kerékvágásba zúskent. Henriette szerelemtől mosolygó arcza, őszinte szép szemei Herbert minden föltámadt kétségét eloszlaták. Szinte haragudott magára féltékenységeért, ostoba gyanujáért, melylyel ez angyal lényt bensejében illeté.

Mindemellett azonban szeretett volna Ödönnek beszélni és megkérdezni tőle multikori különös magaviselete okát, de hiába kereste, sem lakásán, sem a kávéházban, sem hivatalában nem volt látható néhány napig. Herbert ép egy levelet fejezett be, melyben tudára adta szüleinek szerelmét és szándékát a nőülésre, meghívta őket egyúttal közeli eljegyzési ünnepélyére, — midőn rövid kopogtatás után megnyitott az ajtó s Ödön lépett be rajta.

— Szervusz Herbert — szóló — hallom, hogy kerestél, mit akarsz? — És beledobva magát egy hintászkébe, kényelmesen keresztbe téve egyik lábát a másikon, szivarra gyújtott.

— Igen, kerestelek — felelé amaz leragasztva a levélborítékot — mert tudni akarom, hogy a multikori majálison mi történt közted s Henriette közt? tudni akarom, miről beszéltek? miért szöktél meg előlem? szóval annak a különös magaviseletnek az okát követelem.

— Persze, nem mondta meg... Hisz az természetes. Sajnálom barátom, de erre az egyetlen kérdésre én sem felelhetek. — És mosolygott oly ravaszul, oly kétértelműen, hogy Herbert minden vére arczába szállt s hevesen kiáltá:

— De el kell mondanod!

— Nem tehetem, édes fiám, ilyesmit nincs jogod követelni tőlem.

— De igenis van jogom, mert Henriette menyasszonyom.

— Akkor ebbeli jogodat nála érvényesíted. De persze ő nem szól semmit. Hahaha! Hogy is ne! Majd mindjárt kifejege! — Hát mond, csakugyan el akarod te venni Henriettet?

— Igen. Ebben a levélben hívom szüleit leendő eljegyzésemre.

Ödön végtelen szánakozással nézett rajta végig, aztán kipuffasztva két arczát, óriási füstöt fújt a plafond felé, mialatt sarcastikus mosolylyal csak ennyit mondott:

— Sajnálak barátom.

Herbert elsápadva lépett hátra.

— Sajnálsz? — hebegé — miért? minek? — Aztán baragtól elsötétült arczezal kiáltá: — Hogy mersz engem sajnálni, mikor én boldog vagyok? Beszélj, mert mindjárt megfojtalak!

— Ne idegeskedjél barátom. Nem szólok semmit, maradj csak boldog. Hisz a szentírás is azt mondja: boldogok a lelki szegények és a kik — hisznek.

— Mit mondasz? mit beszélsz? — tagoló az — én ténnyem hiszek Henriettenek?

— Csak higgy, csak higgy barátom. Ugyan minek tépém szét hited lánczemeit, mikor azok olyan boldogitók?

— Most már nem kérem, hanem parancsolom és követelem a magyarázatot — szóló Herbert lángra gyult arczezal — beszélj.

— De hát voltaképp mit kívánsz tudni?

— Miről beszéltek ott a majálison? Először azt, aztán a többi.

— Miről beszéltek? — szóló Ödön, zavartalan lelki nyugalommal hintálva a székből magát. — Hát miről beszéltek volna oly bizalmas együttlétben, ha nem a szerelemtől?

— Hogy te szereted őt, azt jól tudom, de azt még jobban, hogy ő ki nem állhat.

Ödön akkorát kaczagott, hogy szivarja is kiesett a szájából.

— Ime lelki szegénység bizonyítéka. Hejh be rövidlátó vagy te szegény barátom. Sajnálak, szívből sajnálak, de szeretlek, azért hát nem bánom, megmondom a valót, habár meglehet, hogy veszetem okozza — Henriettenél.

— Figyelmeltetek Ödön, hogy ne hazudj, mert veszedet okozza nálam is.

— Ülj le és hallgass. Tehát az a szép kis Henriette, kinek oly angyal arcza, kinek szemeiből a legártatlanabb szerelmet olvasod ki te szegény bolond, az a kis ártatlan angyal nem egyéb egy szoknyában járó, számító — bankárnál... Nem te kellesz annak, csak a pénz, a vagyonod; nem a te szerelmek vágyik az, csak egy gazdag férj kell neki, kinek az oldala mellett ragyoghat, mint a nap és egész bolygó táborat tarthat az udvarlók- és imádókból. Hisz tudod mennyire szeretem, százszor, ezerszer is följajlottam neki kezemet, de nem fogadta el, habár mind az ezerszer biztosított róla, hogy szeret, szeretni fog örökké. De hát mi vagyok én? egy szegény kis hivatalnok, ki csekély fizetésből él; mi jövője lenne oldalad mellett neki, a ki grófnéknak szülte? Én majd jó leszek egy bolygónak a csillagtáborban, kit a te ragyogó szépségű nőd maga köré vonz...

Herbert, mint a kit villám talált, állott egy percig mozdulatlanul, aztán odaugrott Ödönhöz és torkon ragadva, magánkívül kiáltá:

— Hazudsz gazember!

— No, no, ne bolondozz, ereszd el a torkomat, mert mindjárt nem beszélék többet, pedig még „folytatása következik.“

Herbert félig észméletlenül rogyott egy székre és hagyta a sántát tovább beszélni.

— Ugy bizony barátom, habár engem szeret, mégis csak a te nőd lesz, nem az enyém. Van ezem. A kezéd ez pénz kell neki, tőlem a szeme.

— Hazudsz — sőhajtá Herbert — hisz ezerszer is elmondta már, hogy ki nem állhat.

— S te elhitted neki. Hahaha! Ugyan mond, hogyan számíthatna akkor a te kezre, ha sejtetni engedné, hogy engem szeret? Én egy zerus vagyok, kiről nem szabad tudnia senkinek. Nem képeled mily lealázó reám nézve e helyzet, de nem segíthetek, imádom s nem vagyok képes elhagyni őt, ha valóóság rabszolgájává tesz is. Édes nekem ez a rabszolgaság, hidd el, nem cserélném el a te helyzettel, ki pedig azt hiszed, hogy szíve fölött korlátlan hatalmu fejelelem vagy.

— Hazudsz, hazudsz — susogá újra Herbert — hisz elkértil, ha lát, hisz ha esztendőnkint 2—3 szor alálkozhatasz vele.

— Azt hiszed? Persze te igen ritkán látsz vele, hanem azért én gyönyörködöm annyit a szép szemében mint te, ha hiszed, ha nem. Hahaha! No ne nézz olyan rettenetes szemmel rám, én nem tehetek róla, hogy te gazdag vagy s hogy az asszonyok, lányok hamisak. Ugy bizony szegény barátom, a vagyon nem mindig áldás. Hanem azért engem sem irigyelj nagyon, mivel a te vagyonod mellett az én szívem is kell neki. Mondtam, hogy én is csak bolygó vagyok, ki tudja mikor esem le az égről és mi-csoda új bolygó jön a helyemre?...

Herbert megsemmisülve, mozdulatlanul ült helyén sokáig, mindkét kezével eltakarva arczát, míg Ödön ürdögi mosolylyal fújta szivarja füstjét.

... A szegény veszett kutyák letövik az utcán, mert halálos kinyokban megmarják azokat, kik útjukba kerülnek és ezáltal öntudatlanul tovább terjesztik a ragályos betegséget, mely

vesztőket okozza, míg az ilyen két lábon járó, kaputos veszett kutyákat, kiknél százszorosa tisztességesebbek amazok, kiknek szájában százszorosa utálatosabb metyeg rejlik az ebédünnél — ezeket megtűri, meghallgatja és megstüvegeli a társadalom...

Herbert levette kezeit arczáról és oda állott Ödön elé ridegen, fenyegetőleg.

— Vagy te vagy a világ legnagyobb gazembere, vagy én vagyok a legnagyobb bolond, ki egy alacsony jellemű nőt angyal színében látok. Mindegy. Gyáva, hitvány ember lennék, ha szavaidnak hitelt adnék, míg valamivel be nem bizonyítod. A legajlasabb rágalmakkal illetted azt a lényt, a kit imádok, bizonyítsd be, hogy valót mondtál, különben holnap lakásodra küldöm segédeimet.

— Hm. Kisé kényes dolog, de nekem könnyű azt bizonyítanom. Legyen. — Kivette óráját s egy pillantást vetve rá így folytatta:

— Este van. Ilyenkor te rendszerint már elhagyod házukat s Henriette biztos a felől, hogy te nem jössz. Ilyenkor tünik föl az én csillagom. Te azt hiszed, hogy igen ritkán találkozom veled, pedig alig tudom bevarni távozásodat; mert akkor én megyek be hozzájuk naponként. És biztos vagyok a felől, hogy jobban mulatok te nálad. Ti csak fecsegtek, zongoráztok, engem már a kapuban két forrón ölelő kar fogad s míg a papa, mama az ebédlöben újságot olvas, sürgölődik, addig mi titkon egymás ajkáról forró csókot lopunk. Hallod? én a szegény kis hivatalnok forró csókoktól mámorosan távozom, míg te, hahaha! te gazdag rölegény vajjon kaptál-e már töle csókot?

— Egyetlen egyszer ragadtattam el magamat és esdekelve kértem egy csókot tőle. Szeliden rám mosolygott és oda tartotta kis kezét elé, hogy még uncsen rajta a jeggyűrű... Hazudsz, hazudsz, te nyomorult gazember! — kiáltá kitérő indulattal — egy szavadat sem hiszem.

— Fogd kalapodat és kövess. Közöndűn biggadt természetemnek, hogy belátva kínos helyzetet, e szavakért nem vonlak számadásra.

Herbert gépileg fogta kalapját és ment utána.

Henrietteek házához érve Ödön így szólott: — Állj oda a szomszéd kapu boltajtása alá és figyelj. Hanem azt megmondom, hogy valami bolondot ne csinálj. — Ezzel oda menve Henrietteek kapujához, halkán fűtyölni kezdte ez ismert dalt: „Lehullott a regző nyárfa levele...”

Még nem ért a dal közepéig, midőn megcsikordult a zár, fönyílt az ajtó és egy női kéz nyúlt ki rajta, mit Ödön szenvedélyesen ajkához szorítva csókokkal borított. Aztán eltűnt a boltajtás alatt, a kapu becsukódott s a kulcs ismét megfordult kétszer a zárbán.

Aztán csend lett, halotti csend, még egy arra menő ember lépteinek a kopogása sem hallatszott többé.

(Polyt köv.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Nagy Péter Pécs. A viczez nem sikerült; mert azt a czikket majd az összes vidéki lapok közölték és pedig sem a „P. F.”, sem a „Pozsony-megyei Közöny” után, hanem az egyetemes tanítógyűlés végrehajtott bizottságának kérése folytán a lapoknak szétküldött nyomtatott kéziratokból, s közölték azt nem pusztá laptöltekből, hanem közérdekű voltánál fogva. Ha épen tudni akarja, mi azt a kéziratot, még jóval jul. 20-adika előtt kaptuk kézhez, tehát a „P.-megyei K.” közlése előtt is hozhatuk volna, ha ilyesmi — ily közérdekű ügynél — egyáltalában szóba is kerülhetne; de akkor közlését más, szintén közérdekű czikk megjelentetése gátolta. Tehát sem a „P.-megyei K.” nem vette át azt a „P. F.”-től előre, sem a „P. F.” nem

közölte az általunk még csak nem is ismert „P.-megyei K.” után.

Vas Imre. A beklüdtött vers nem közölhető.

Vén bünső. Ön valóban az, a minék czimezi magát; mert a saját figyelmetlenségét másra hárítja. Mert ha ön hü olvasója lett volna a lapnak s nemcsak hü, de figyelmes olvasója is, úgy a még május 24-én megjelent 26 (39) számban olvashatta volna ezt az önnek is szóló üzenetet: Nem közölhetők: „Tavasas...” stb. — s itt következett még egy pár — nem üre tartozó — czim. Nézzem csak utána, ha még megvannak a régi lapszámai.

Edvin. Hangulatos kis költemény, mint minden, a mi az ön tollából került ki; hanem egy prózai dolog, a sormetszet lerántja azt a kedves hangulatot. A harmadik szakot kivéve, valamennyiben a szavak nyakát szegi a caesura, az pedig nagy hiba. Ennek kijavítása után szívesen közöljük.

N. I. (Dal). Majd egyszer sorát keritjük. Nagyon sok vár közlére s ön tudja, hogy verseket csak ritkán szeretünk hozni. Egyébként mióta lett ön Naszodi Istvánná? „Csodálatos!”

Laptulajdonos:
NAGY FERENCZ

Felolós szerkesztő:
HAKSCH LAJOS.

Hirdetések:

! Európa kávéház!

Ma szombaton július hó 26-án a

budapesti dallársulat

által **Grossman József** kedvelt ének-
komikus igazgatása alatt

nagy ünnepélyes előadás

az

Annak tiszteletére.

Holnap vasárnap július hó 27-én

egyetlen vendég-hangversenye

a Fiume felé itt átutazó

Liliputi női zenekarnak.

Kezdeté 8 órakor. — Szabad bemenet.

◆ Vasár és ünnepnapon 25 kr. ◆

Lauber Rezső

téglagyár-tulajdonos

Pécsett, Mária-utcza 43. szám.

Elvállal évi cserepező munkákat és javításokat 3 és 6 évi szerződésre úgy új cserepezéseket a legjobb anyagból egy évi jótállás mellett. Szállít és elad cserépszindelyt, olított meszet és homokot a legolesőbb áron

◆ Bérkocsik és fuvaros lovak ◆

mindentkor jutányosan kapkátok.

Telefon-összeköttetés a hazban, a téglagyárral és homokbányával.

Főügynöksége a „PHÖNIX”

cs. kir. szabad. osztrák biztosító társaságnak tűz, élet, elemi károk és balesetek ellen Pécs és vidékére; ajánlkozik biztosítási felvételek jutányos eszközzésére. Ugyanitt jégkár elleni biztosítások elfogadhatnak.

Az első magyar asphal-társaság főképviselesége

elvállal mindennemű asphal munkákat, beton készítéseket járdakon, udvarokban és melléképületekben.

ZELESNY KÁROLY

Ó cs. és kir. Fensége József főherczeg udvari fényképésze.

Van szerenésém a nagyérdemű közönségnek ezzel tiszteletteljesen tudomására hozni, hogy **Pécsett, a Király-utczában, a dr. Schwarcz-féle ház kertjében** a látogatók kényelmére a legfokozottabb igényeknek is megfelelő

■ második ■

FÉNYKÉPÉSZETI MŰTERMET

nyitottam.

Az újabb kori fényképészeti vívmányok figyelembe vételével épített s épp oly díszesen berendezett műteremben a felvételek tetszőszerinti nagyságban a délelőtti és délutáni órákban eszközöltetnek s a képeknek kifogástalan kidolgozásáért és kiállításáért — lehetőleg olcsó árak mellett — kezeskedik alulit.

A műteremnek két utczárol van bejárója és pedig a Király-utczáról (dr. Schwarcz-féle ház) 14. szám és az Óposta-utczáról 17. sz. alatt.

Felvételek — még borus időben is — nemcsak hétköznapokon, hanem vasár- és ünnepnapokon is eszközöltetnek, mindenkor d. e. 8 órától esti 6 óráig. — Péntek napon délután azonban — a vasárnapi munkaszünet helyett — a műterem zárva van.

Számos pártfogásért és látogatásért eszedzik

ZELESNY KÁROLY,
udvari fényképész.

MARGIT

GYÓGYFORRÁS,

MAGYAR SELTERS

Vegyelemze a budapesti m. kir. egyetemen. Szerencsés vagy összetétele, kevés szabad, de gazdag, főleg kötött szénadtartalma kiváló hatásának bizonyult, különösen **tüdőbántalmaknál**, ahol a szabadszénavegyszékelyebb jelenléte megóvja a betegét a káros, sőt veszedelmes izgatástól, ellenben a félig kötött szénavegyszékelysége a gyógyhatású alkotórészeknek a beteg testrészekbe való gyors és biztos felvételét eszközli. Ezen tulajdonságának köszönheti a Margit-forrás azon kiváló előnyét is, hogy a holt szabadszénadtartalomban erősebb ásványvízek, mint a **Selter-í-gleichenbergi** **tüdőbajokban**, különösen **tüdővérzéseknél** már nem alkalmazhatók, a Margit-forrás itt is a legjobb hatás mellett folyton használható.

A **tüdőbetegek** klimatikus gyógyintézetekben, különösen a leglátogatottabb **Görbersdorfi** és a **Margit-víz** otthonosá válik. — Orvosi tekintélyünk Budapest: **Dr. Korányi, Dr. Gebhardt, Dr. Navrátil, Dr. Poór, Dr. Kéty, Dr. Baróts; Bécsben: Dr. Bamberger, Dr. Duschek, stb.** a legjobb eredménnyel alkalmazzák a **légző-, emésztő- és húgyszervek általános hurutos bántalmainál.**

Mint ivóvíz

præservatív-gyógyszernek bizonyult legközelebb **Tricent-, Fiume- és hazánkban a KOLERA** megbetegedés ellen

borral használva a legegészségesebb ital!

Kizárólagos
főraktár

ÉDESKUTY L.

cs. és k. és szerb.
k. udv. Ásvány-
víz-üzemeltetői,
Budapest.

Ugyszintén kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

BÉRBE ADANDÓ

a Pécs baranyai központi takarékpénztár Bazár épületében — Széchenyi-tér — folyó évi november 1-jétől bérbé adandók:

a) Zsolnay I. cég által bérbé birt összes helyiségek

egészben vagy részben,

b) Muhr Henrik cég által cukrázárának használt

bolti helyiség,

továbbá azonnal:

c) egy 3 szoba-, konyha-, kamara-, farakhely- és padlás-részből álló

I. emeleti lakás.

A cs. és kir. kiz. szab.

Herzog Sándor gyárai, Bécs, I., Graben, Bräunerstrasse 6.

szállítanak elismert legjobb minőségű

Mosógépeket,

(Strakosch és Poner szabadalmazott)

facsarógépeket,

ruha-mángolókat,

vasalógépeket

sat.

Csatorna-zárakat,

önmozgású,

legjobb védelem

áradás ellen,

patkányokellen,

csatorna-bűz ellen.

Meidinger-kályhakat

egyszerű és díszes kiállításban.

szabályozható

töltő-kályhákat,

Caloriférest,

központi fűtéseket,

szellőztető készülékeket.

Eladás jótállás mellett. — Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

A legjobb minőségű

gép- és hajtószijak
cséplőgépekhez, varró- és kötőszijak
kézen és rendelés útján kaphatók

Kovátsits Antal

szijgyártónál

Pécsen, az irgalmasok utcáján.

Hirdetmény.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy miután az egerághi templom dísz festésével elkészültem és ott, úgy mind a bakóczyai, kakasdi, hirdi és szegzárdi, valamint a pécsi budai-külvárosi plébánia-templom stb. dísz festésével is a legnagyobb elismerésben részesültem: valamint a

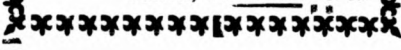
czég és szobafestés

terén is ugyan azon eredményeket szerezve, jó színezérem és munkám tisztá kivételé és tartóssága által e czélből üzletemet úgy rendeztem be, hogy e téren bármi hason-üzlettel előnyösen versenyezhetek annál is inkább, minthogy a legelső bécsi, berlini, stuttgarti és párisi tanárok által készített szobaplafond és fali mintáit francia és német stílusban nagy választékban beszereztem, mely által azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a leegyszerűbb szobafestéstől a legdíszesebb munkáig minden igényeknek megfeleltethet. Templom festéseket, mint eddig, ezentúl is **Graits Endre** akd. festész urral vállalom.

A n. t. közönség becses pártfogását kérve, melyet kiérdemelni mindenkori förtökvelem leendő maradó mély tisztelettel.

Vadász Béla. ||
dísz-festő.

Pécsen, József-utca 5. sz.

Zsárvány és nyoma

1 Kftó.

Fed bármily előbbi festést.

Christoph Ferenc
SZOBAPALLO-FENYLAKK

lehetővé teszi, hogy a szobák a művelés alatt i használatossáknak, mivel a kellenetlen szag és a lassú, ragado száradás, mely az olajfestések és az olajlakkok sajátja, elkerültesik. Mindezt a használat olyan egyszerű, hogy aki maga végezteti a művelést. A pallo minden tárggyal feldíszíthető, anélkül, hogy olajfestés fölény. Még kell különböztetni:

szinezett szobapallo-fenyLakk, sárgabarát és mahagonbarnát, mely akár csak az olajfestők föld be a pallo és egyáltalán fény is ad. Ezért egyaránt alkalmazható régi vagy új pallora Teljesen befod minden foltot, Korábbi mázolás stb. van azután

tisztá fényLakk (szinezetlen)

új pallokra és parketre, mely csupán fény ad. Különösen parkete és olajfestéssel már beakasztó pallokra való. Csak fény ad, emeltozva nem föld el a fémstrátt. Fontosság, körülbelül 35 négyzet méter. két központi-gyárat szobára való 5 fut. 90 fut. mérték. A kővetlen megrendelések minden városban, ahol rak terek vannak, ide küldendők. Mintamázások és prospektusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál tessék jól vigyázni a cségre s a gyári jegyre, mivel ott a többi mint a 10-15 éve letelt gyártmányt sokfelé utánozzák és hamisítják, s ezek nemcsak, színyben a celnak meg nem felelő minőségben hozták forgalomba.

Christoph Ferenc,
A valódi szobapallo-fenyLakk megtalálási és egyetúli gyártója,
Prága, K. Berlin.

Egyetúli árusítás Pécsen: Köszl János-nál.